

2016

Risikorapport
31. december

Indhold

1. Indledning	4
2. Anvendelsesområde.....	4
3. Risikostyring	4
3.1. Risikotyper	5
3.2. Organisering af risikostyring	5
4. Kapitalstyring.....	6
4.1. Kapitalkrav	6
4.2. Kapitalen	7
4.3. Risikoeksponeringer	8
4.4. Kapitalgrundlag	8
5. Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov	9
6. Kreditrisiko.....	11
6.2. Styring, overvågning og rapportering	12
6.3. Kapitalkrav kreditrisiko	12
6.4. Kreditrisiko og udvandringsrisiko	14
7. Modpartsrisiko.....	16
8. Markedsrisiko	17
8.1. Politik for markedsrisiko	18
8.2. Styring, overvågning og rapportering af markedsrisiko	18
8.3. Kapitalkrav markedsrisiko	18
9. Likviditetsrisiko.....	18
9.2. Styring, overvågning og rapportering	19
10. Forretningsrisiko.....	19
11. Operationel risiko	19
11.1. Politik for operationel risiko	19
11.2. Styring, overvågning og rapportering af operationelle risici	19
11.3. Kapitalkrav operationel risiko	20

12. Gearingsrisici	20
12.1. Politik for gearingsrisici	20
12.2. Styring, overvågning og rapportering af gearingsgraden	20
12.3. Oplysning om gearingsgrad	20
13. Behæftede aktiver	20
15. Aflønningspolitik	22
15.1. Lønpolitik mv.	22
15.2. Kvantitative oplysninger om aflønning og fordeling af lønsum	22
16. Risikoerklæring og underskrift	22
Bilag A. Henvisninger vedrørende oplysningsforpligtelser	25
Bilag B. Oplysningsforpligtelser jf. CRR som ikke er relevante for Danske Andelskassers Bank	25
Bilag C. Supplerende oplysninger om gearingsgraden	26

1. Indledning

Formålet med denne risikoreport er at give et indblik i Danske Andelskassers Bank A/S' risici, kapitalforhold samt kapital- og risikostyring.

Risikoreporten er udarbejdet i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 575/2013 (CRR) om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter. Regelsættet udspringer af Basel III-reglerne og fastsætter de såkaldte Søjle III regler om offentliggørelse af kapitalkrav og risikostyring.

Risikoreporten indeholder en beskrivelse af, hvilke risici banken er udsat for, og hvordan banken varetager risiko- og kapitalstyring i relation til disse risici.

Oplysningerne i denne risikoreport vedrører året 2016 og er ikke revideret af bankens interne eller eksterne revision.

Danske Andelskassers Bank offentliggør den fulde risikoreport en gang om året i forbindelse med offentliggørelsen af årsrapporten.

2. Anvendelsesområde

Risikoreporten omfatter koncernen Danske Andelskassers Bank. Rapporteringen sker på fuldt konsolideret grundlag og omfatter bankens to 100 % ejede dattervirksomheder, DAB Invest A/S og DAB Invest 2 A/S. Supplerende oplysninger om dattervirksomhederne fremgår af årsrapporten 2016 note 18.

Der er overensstemmelse mellem de virksomheder, der indgår i den regnskabsmæssige konsolidering, og de virksomheder, der indgår i den kapitalmæssige konsolidering.

Opgørelsen af risikoeksponeringerne sker med udgangspunkt i de regnskabsmæssige værdier i koncernbalancen, idet der ved opgørelsen af risikoeksponeringer foretages en justering for uudnyttede lånetilbud, kredit- og lånetilsagn, garantier og besiddelser af kapitalandele m.v. i enheder i den finansielle sektor i henhold til reglerne i CRR-forordningen. Derved består der for nogle poster en forskel mellem de regnskabsmæssige og solvensmæssige værdier, der indgår i konsolideringsgrundlaget.

Danske Andelskassers Bank er omfattet af reguleringen for finansielle virksomheder, herunder blandt andet regler om kapital, likviditet og midlernes placering. Reglerne skal opfyldes på både institutniveau og koncernniveau. Med forbehold for de krav til kapital m.v. i banken, som følger af den finansielle regulering, forudser banken ikke hindringer for en hurtig overførsel af kapitalgrundlag eller tilbagebetaling af fordringer inden for koncernen.

3. Risikostyring

Danske Andelskassers Bank påtager sig risiko med udgangspunkt i den valgte forretningsmodel samt de strategiske målsætninger, herunder sammenhængen mellem bankens vision, mission og strategi, og skal til enhver tid stå i hensigtsmæssigt forhold til kapitalgrundlaget.

Som supplement hertil er der fastsat specifikke politikker, som fastlægger de overordnede retningslinjer for håndtering og styring af risici. Politikkerne gennemgås og godkendes af bestyrelsen mindst en gang om året.

Risikostyring er et vigtigt fokusområde i hele banken. De forskellige risikotyper, som banken påtager sig, og de tiltag, der gøres for at styre risikoen, gennemgås i de følgende afsnit.

3.1. Risikotyper

Danske Andelskassers Bank er eksponeret over for forskellige typer af risici. Banken betragter de følgende risikotyper som de vigtigste:

Kreditrisiko	er risikoen for tab som følge af at debitor helt eller delvist misligholder betalingsforpligtelsen.
Markedsrisiko	er risikoen for tab som følge af ændringer i markedsværdien af bankens aktiver og forpligtelser forårsaget af ændringer i markedsforshold.
Likviditetsrisiko	er risikoen for, at banken ikke kan honorere betalingsforpligtelserne med normale likviditetsreserver og herunder, at banken ikke kan overholde betalingsforpligtelser på grund af manglende funding.
Operational risiko	er risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive juridiske risici.
Forretningsrisiko	er risikoen for tab som følge af, at der sker ændringer i eksterne omstændigheder eller begivenheder, der skader bankens image eller indtjening.

3.2. Organisering af risikostyring

Bestyrelsen har vedtaget en forretningsorden, der angiver ansvarsfordelingen mellem bestyrelsen og direktionen. Bestyrelsen varetager den overordnede og strategiske ledelse, mens direktionen forestår den daglige ledelse.

Bestyrelsen skal sørge for, at banken har den rette organisation, herunder adskillelse mellem de enheder, som pådrager banken risici og de enheder, som varetager bankens risikostyring. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for afgrænsning og styring af bankens risici, og det er bestyrelsen, som fastlægger målsætning og strategi for risikostyring samt vedtager risikopolitikker og beredskabsplaner. Der rapporteres regelmæssigt til bestyrelsen med henblik på at give bestyrelsen mulighed for at kontrollere, om de samlede risikopolitikker og de fastsatte grænser bliver overholdt.

Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg, som har til opgave at gennemgå regnskabs- og revisionsmæssige forhold samt at overvåge og vurdere effektiviteten af bankens interne kontrol- og risikostyringssystemer. Udvalget består af fem medlemmer, heraf minimum et medlem, som i lovens forstand besidder særlige kvalifikationer inden for revisions- og regnskabsforhold, og som desuden er uafhængig af banken.

Bestyrelsen har i henhold til Lov om Finansiell Virksomhed § 80b ligeledes nedsat et risikoudvalg, som rådgiver bestyrelsen om bankens overordnede nuværende og fremtidige risikoprofil og -strategi samt bistår bestyrelsen med at påse, at bestyrelsens risikostrategi implementeres korrekt i organisationen. Risikoudvalget består af fem medlemmer som vurderer, om de finansielle produkter og tjenesteydelser, som banken handler med, er i overensstemmelse med bankens forretningsmodel og risikoprofil. Risikoudvalget vurderer desuden bankens aflønningsstruktur i forhold til, om denne tager højde for bankens risici, kapital og likviditet.

Direktionen har ansvaret for den daglige ledelse, herunder at banken drives i overensstemmelse med de af bestyrelsen fastlagte politikker og retningslinjer. Direktionen har det daglige ledelsesmæssige ansvar for, at banken kun påtager sig risici, som organisationen forstår og kan gennemskue konsekvenserne af. Direktionen rapporterer regelmæssigt til bestyrelsen om bankens risikoeksponering.

Herudover er der udpeget en risikoansvarlig, der refererer direkte til direktionen. Den risikoansvarlige er ansvarlig for at have et samlet overblik over bankens risikobehæftede aktiviteter med henblik på at kunne vurdere, om der er en betryggende styring heraf. Den risikoansvarlige skal sikre, at alle væsentlige risici i banken, herunder risici, der går på tværs af organisatoriske enheder, identificeres, måles, håndteres og rapporteres korrekt. Den risikoansvarlige rapporterer til direktionen og bestyrelsen og bistår bestyrelsens Risikoudvalg i dets arbejde. Den risikoansvarlige kan i relevant omfang give udtryk for betænkeligheder og advare bestyrelsen, når specifikke risikofaktorer påvirker eller kan påvirke banken.

Danske Andelskassers Bank har tillige en complianceansvarlig, som kontrollerer og vurderer, om politikker og procedurer for overholdelse af reglerne på værdipapirhandelsområdet er effektive, og som derudover yder rådgivning til personer med ansvar for investeringsområdet. Den complianceansvarlige bidrager endvidere til, at forretningsgange og procedurer er opdaterede i henhold til gældende lovgivning, herunder overholdelse af regler inden for blandt andet investorbekyttelse, medarbejderes værdipapirhandelstransaktioner, forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering. Den complianceansvarliges ansvarsområde omfatter risici for, at banken kan blive pålagt sanktioner, lider tab af omdømme, eller at banken eller bankens kunder lider væsentlige økonomiske tab som følge af manglende overholdelse af gældende lovgivning, markedsstandarder eller interne regelsæt. Den complianceansvarlige har reference til direktionen.

Bankens eksterne revisionsfirma vælges på den ordinære generalforsamling for ét år ad gangen. Rammerne for revisorernes opgaver, herunder revision og andre ydelser, aftales årligt mellem bestyrelsen og revisorerne efter anbefaling fra revisionsudvalget.

Herudover refererer og rapporterer den interne revision til bestyrelsen. Intern revisions arbejde tager udgangspunkt i den af bestyrelsen godkendte årsplan og omfatter blandt andet stikprøvevis revision af forretningsgange og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder, herunder i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

4. Kapitalstyring

Risiko på kapitalgrundlaget er risiko for tab som følge af, at banken ikke har tilstrækkelig kapital til at overholde det individuelt opgjorte solvensbehov, andre kapitalkrav eller Finanstilsynets fastsatte solvenskrav, hvis dette er større. Bestyrelsen ønsker at have en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen og fordrer den fornødne handlefrihed på ethvert tidspunkt i en konjunkturcyklus. Det er målsætningen, at den kapitalmæssige overdækning i forhold til det opgjorte solvensbehov ligger i intervallet 2-4 procentpoint. Bankens strategiske overvejelser bliver derfor hvert år behandlet og testet i hvilket omfang, kapitalen kan understøtte bankens strategi, hvilket dokumenteres i kapitalplanen.

Udviklingen i kapitalen følges løbende, og bestyrelsen modtager en gang i kvartalet en rapportering om udviklingen i solvensbehovet, kapitalprocenten og kapitalgrundlaget. Bestyrelsen drøfter størrelsen af solvensbehovet med udgangspunkt i den modtagne rapportering. På baggrund af drøftelsen træffer bestyrelsen afgørelse om bankens solvensbehov, som skal være tilstrækkelig til at dække bankens risici.

Bestyrelsen har derudover i forhold til kapitalen fastsat indikatorer med tilhørende grænseværdier for den egentlige kernekapital og indikator for kapitalgrundlagsprocenten i genopretningsplanen. Indikatorerne skal sikre, at banken advares om en eventuel uhensigtsmæssig udvikling tilstrækkeligt tidligt til, at banken kan iværksætte modgående foranstaltninger i form af genopretnings tiltag. Der rapporteres kvartalsvist til bestyrelsen vedrørende genopretningsplanens indikatorer.

4.1. Kapitalkrav

Et pengeinstituts bestyrelse og direktion skal opgøre pengeinstituttets individuelle solvensbehov på grundlag af en vurdering af pengeinstituttets risici. Solvensbehovet opgøres som det tilstrækkelige kapitalgrundlag i procent af instituttets samlede risikoeksponering. Det individuelle solvensbehov må dog ikke være mindre end kapitalgrundlagskravet fastsat efter CRR.

Ifølge CRR skal et pengeinstituts samlede kapitalprocent som minimum udgøre 8 %. Den samlede kapitalprocent er instituttets kapitalgrundlag udtrykt som en procentdel af den samlede risikoeksponering. Derudover skal et pengeinstitut have en egentlig kernekapitalprocent på minimum 4,5 % og en kernekapitalprocent på minimum 6 % ifølge CRR.

Et pengeinstituts kapitalgrundlag består af instituttets kernekapital (Tier 1), som igen består af instituttets egentlige kernekapital (CET1) og hybride kernekapital (AT1), samt instituttets supplerende kapital (Tier 2).

Finanstilsynet kan endvidere individuelt fastsætte et højere krav til kapitalgrundlaget i form af et tillæg til kapitalgrundlagskravet fastsat efter CRR, hvis Finanstilsynet finder, at det af pengeinstituttet beregnede solvensbehov ikke afspejler pengeinstituttets reelle risici. Derudover kan Finanstilsynet også fastsætte krav til typen af kapital, der anvendes til at opfylde det individuelle solvensbehov.

Et pengeinstitut skal endvidere opfylde et kombineret kapitalbufferkrav i henhold til CRR.

Kravet til kapitalbevaringsbufferen vil blive indfaset gradvis indtil 1. januar 2019. Kapitalbevaringsbufferen er for perioden 1. januar 2016 til 31. december 2016 fastsat til 0,625 % af den samlede risikoeksponering. Den 1. januar 2017 forhøjes kravet til 1,25 %, den 1. januar 2018 forhøjes kravet yderligere til 1,875 %, og den 1. januar 2019 vil kravet til kapitalbevaringsbufferen være fuldt indfaset og forhøjet til 2,5 % af den samlede risikoeksponering.

Den kontracykliske kapitalbuffersats reflekterer kredityklusen og de samfundsmæssige risici som følge af høj udlånsvækst. Den kontracykliske kapitalbuffersats fastsættes for hvert enkelt land i EU/EØS af de kompetente myndigheder, hvis myndighederne finder et behov herfor, og et pengeinstituts virksomhedsspecifikke kontracykliske kapitalbuffersats udgør det vægtede gennemsnit af de kontracykliske buffersatser, der gælder for de lande, hvor en virksomheds relevante krediteksponeringer befinder sig. I Danmark vil Erhvervs- og Vækstministeren på kvartalsmæssig basis fastsætte den kontracykliske buffersats vedrørende krediteksponeringer i Danmark. Den kontracykliske kapitalbuffersats indføres gradvis frem til 2019 og er i 2016 fastsat til 0,0 %, i 2017 maksimalt til 1,5 % og i 2018 maksimalt til 2 % samt i 2019 og frem maksimalt til 2,5%, når kravet er fuldt indfaset.

I tabellen nedenfor fremgår supplerende geografiske oplysninger om fordelingen af krediteksponeringer, der er relevante for beregningen af den kontracykliske kapitalbuffer:

1.000 DKK.	Kapitalgrundlagskrav				I alt	Vægt	Contra-cyklisk buffer
	Generelle krediteksponeringer	Eksonering i handelsbeholdningen	Generelle krediteksponeringer	Eksonering i handelsbeholdningen			
Norge	54.595	0	4.368	0	4.368	0,008	1,5%
Sverige	8.666	0	693	0	693	0,001	1,5%
Øvrige lande	12.021.311	2.397.048	522.229	16.302	538.531	0,994	0,0%
I alt	12.084.572	2.397.048	525.246	16.302	541.548	1,000	

Total risikoeksponering	8.262.043
Institutspecifik buffersats	0,014%
Institutspecifik bufferkrav	1.154

G-SIFI-bufferen er en buffer, som alene gælder for globalt systemisk vigtige finansielle institutter (G-SIFI). En systemisk buffer kan fastsættes af Erhvervs- og Vækstministeren med henblik på at forebygge og begrænse langsigtede ikke-cykliske, systemiske eller makropotentielle risici, der ikke er omfattet af CRR. Reglerne vil blive anvendt til at fastsætte systemiske buffere for de identificerede SIFI-institutter, som Danske Andelskassers Bank ikke er en del af.

4.2. Kapitalen

Kapitalgrundlaget opgøres i henhold til CRR anden del, herunder overgangsregler efter CRR, tiende del.

Til bankens egentlige kernekapital medregnes aktiekapital, særlig reserve ved reduktion af nominal aktiestørrelse og overført overskud.

Til bankens kapitalgrundlag medregnes hybrid kernekapital, som blev optaget som en del af Lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter (Bankpakke II) i 2009. Lånet er i december 2015 nedbragt til nominelt 120 mio. kr. og kan indfries til kurs 110. Den hybride kapital udgør et statsstøtteinstrument og kan således efter overgangsreglerne i CRR medregnes til kapitalgrundlaget frem til udgangen af 2017. Herudover indgår hybrid kernekapital på 262 mio. kr. optaget ved obligationsudstedelse i december 2015 samt hybrid kernekapital på 30 mio. kr. optaget ved obligationsudstedelse i februar 2016. Begge kapitaludstedelser er med uendelig løbetid og med et triggerniveau på 7 %. Lånet opfylder betingelserne i CRR som Additional Tier 1 kapital.

4.3. Risikoeksponeringer

Risikoeksponeringerne er et vigtigt risikomål, som bl.a. anvendes ved fastsættelse af minimumskapitalkravet og endvidere anvendes i beregning af de vigtigste risikonøgletal som egentlig kernekapitalprocent og kapitalprocent samt i det individuelle solvensbehov.

De samlede risikoeksponeringer påvirkes af forskellige faktorer, bl.a. fordelingen af krediteksponering på kundetyper og sikkerheder.

Banken anvender standardmetoderne efter CRR til opgørelse af den samlede risikoeksponering vedrørende kreditrisici, markedsrisici, modpartsrisici, kreditværdijusteringsrisici samt operationelle risici. Finansielle sikkerheder medregnes under den udbyggede metode. Banken anvender garantier som kreditreducerende middel (substitution) ved opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer, og udstedt af følgende modparter:

- Centralregeringer
- Regionale og lokale myndigheder
- Kreditinstitutter

Af bankens kreditpolitik fremgår, at der er krav til spredning af kreditrisikokoncentrationen vedrørende finansielle sikkerheder.

Banken anvender BEC som datacentral. BEC modtager eksterne kreditvurderinger fra Standard & Poor's Rating Services og foretager en løbende opdatering af bankens kundedatabase. Modtagne ratings konverteres til kreditkvalitetstrin via Finanstilsynets konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med ved opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer under standardmetoden for kreditrisici.

Tabellen nedenfor viser sammenhængen mellem kreditkvalitetstrinene og ratingklasserne..

Kreditkvalitetstrin	Standard & Poor's rating	Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder (selskaber)	Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker
1	AAA til AA-	20 %	0 %
2	A+ til A-	50 %	20 %
3	BBB+ til BBB-	100 %	50 %
4	BB+ til BB-	100 %	100 %
5	B+ til B-	150 %	100 %
6	CCC+ og under	150 %	150 %

4.4. Kapitalgrundlag

Kapitalgrundlagsopgørelsen fremgår af årsrapporten 2016 note 28.

For beskrivelse af hybride kernekapitalinstrumenter henvises til årsrapporten 2016 note 27.

5. Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov

Lov om Finansiell Virksomhed giver Finanstilsynet bemyndigelse til at udfærdige regler om fastsættelse af pengeinstitutters tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov (Søjle II). Denne bemyndigelse har Finanstilsynet indskrevet i bekendtgørelse nr. 295 af 27. marts 2014 om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov.

Reglerne om opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov efter 8+ modellen er beskrevet i bekendtgørelsens bilag 1, og oplysningskravene til denne risikorapport fremgår af bilag 2. Af bilag 1 fremgår det, at bestyrelse og direktion fastsætter såvel koncernens tilstrækkelige kapitalgrundlag som koncernens individuelle solvensbehov. I bekendtgørelsens bilag 1 beskrives de forhold, som koncernen skal tage hensyn til ved opgørelsen, herunder hvorledes processen skal forløbe i koncernen og hvilke vurde-ringselementer, der skal indgå i fastsættelsen.

Ved anvendelse af 8+ modellen skal banken have et kapitalgrundlag svarende til mindst 8 % af de samlede risikoeksponeringer. Det individuelle solvensbehov kan ikke være mindre end 8 %.

8+ modellen antager, at minimumskapitalkravet på 8 % (søjle I) som udgangspunkt dækker bankens almindelige risici vedrørende kreditrisiko, markedsrisiko og operationel risiko. Banken vurderer i forhold til aktuelle eksponeringer, nuværende og kommende aktiviteter, hvorvidt kapitalen er tilstrækkelig.

Vurderingen foretages på følgende hovedkategorier:

- Kreditrisiko
- Indtjening og vækst
- Markedsrisiko
- Operationel risiko
- Likviditetsrisiko
- Gearingsrisiko
- Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter

Kreditrisiko

Kreditrisici er det væsentligste element i solvensbehovet. Forhøjet risiko vurderes på følgende områder:

- Kreditrisici på store eksponeringer (over 1 % af kapitalgrundlaget)
- Kreditrisici for den øvrige kreditportefølje (under 1 % af kapitalgrundlaget)
- Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer
- Koncentrationsrisiko på brancher
- Øvrige kreditrisici

Der foretages en individuel vurdering af solvensbehovet på eksponeringer, som udgør mindst 1 % af kapitalgrundlaget.

Vurderingen af solvensbehovet på eksponeringer under 1 % af kapitalgrundlaget sker på følgende hovedgrupper:

- Private kunder
- Erhvervs-kunder

Bankens kredit-scoring-modeller anvendes ved opgørelse af solvensbehovet.

Kredit-scoring-modellerne opdeler eksponeringerne i følgende fire bonitetstrin: A – B – C – D, hvor A er gode kunder og D er kunder med objektiv indikation for værdiforringelse (OIV).

Solvensbehovet opgøres herefter som et vægtet resultat af sandsynligheden for misligholdelse (PD) og det sandsynlige tabsscenario (LGD).

Ved vurderingen af koncentrationsrisikoen på individuelle eksponeringer forholder banken sig til effekten ved, at et lille antal eksponeringer udgør en forholdsvis stor andel af den samlede eksponeringsmasse.

Ved vurderingen af koncentrationsrisikoen på brancher, anvendes det såkaldte HHI-indeks til beregning af solvensbehovet.

Ved vurderingen af øvrige kreditrisici, indgår en særlig landbrugsreservation under særlige ugunstige konjunktur- og indtjeningsforhold.

Indtjening og vækst

Indtjeningen er første buffer til at dække tab på udlån og garantier. Ved opgørelsen af solvensbehovet vurderes det, om bankens indtjening er tilstrækkelig, og om der bør afsættes yderligere kapital til at imødegå denne risiko.

Banken forholder sig endvidere til væksten i risikoeksponeringerne og afsætter solvensbehov med udgangspunkt i en samlet år-til-år udlånsvækst på 10 % og derover.

Markedsrisiko

Solvensbehov vedrørende markedsrisici vurderes i forhold til de rammer og beføjelser, som bestyrelsen har videredelegeret til direktionen. Endvidere vurderes markedsrisici i forhold til den aktuelle og/eller maksimale udnyttelse.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke har likviditet til at opfylde sine betalingsbetingelser til tiden.

Banken udarbejder årligt sin egen opgørelse og vurdering af bankens likviditetsposition og likviditetsrisici (ILAAP), hvortil henvises.

Rapporten indeholder dels en opgørelse af de regulatoriske krav til likviditet og funding, men forholder sig også til niveauet for likviditet og funding i forhold til bankens samlede risici og forretningsmodel samt bankens interne risikostyring for området.

Bestyrelsen vurderer på grundlag af rapporten, hvorvidt der skal afsættes yderligere kapital til likviditetsrisici.

Operational risiko

Operational risiko er defineret som risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive juridiske risici.

Solvensbehovet for operational risiko beregnes ved brug af basisindikatormetoden.

Gearingsrisiko

Gearing og gearingsgraden beregnes som et kapitalmål til kernekapitalen sat i forhold til de uvægtede eksponeringer.

Overdreven gearing udsætter banken for tab, hvis der indtræffer pludselige ændrede markedsforhold og overdrevne prisfald på aktiver. Overdreven gearing kan i sig selv forstærke sådanne markedsforhold, hvis flere institutter samtidig har behov for at nedbringe en høj gearing.

Banken har i politikken for øvrige risikoområder fastlagt, at gearingsgraden skal udgøre mindst 7 %. Det er således bankens vurdering, at overdreven gearing først vil indtræffe ved en gearingsgrad på under 7 %, hvilket modsvarer en samlet eksponeringsværdi på ca. 19 mia. kr.

Solvensbehovet for overdreven gearing beregnes, såfremt gearingsgraden er under 3 %.

Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter

Senest et år før et kapitalinstrument forfalder eller på anden måde ikke længere kan medregnes i kapitalgrundlaget (regulatorisk forfald), skal det under hensyn til forsigtighed vurderes, om der skal foretages et tillæg til solvensbehovet. Hvis der er risiko for, at der vil være udfordringer med at erstatte det pågældende kapitalinstrument med et nyt af samme eller højere kvalitet, skal der foretages et tillæg til det tilstrækkelige kapitalgrundlag. Hvis det vurderes, at der ikke vil være udfordringer med at tiltrække nye investorer, og risikoen derfor ikke er til stede, skal der ikke foretages et tillæg.

Ved udgangen af 2016 var bankens plan om styrkelse af kapitalgrundlaget i al væsentlighed eksekveret, hvorefter 70 % af den statslige hybride kapital er refinansieret med kapitalinstrumenter af bedre kvalitet. Det resterende lån kan ikke efter 31. december 2017 medregnes i kapitalgrundlaget, og der er derfor foretaget et tillæg på 131 mio. kr., svarende til den statslige hybride kapital, til det individuelle solvensbehov ved udgangen af 2016

Opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov

Det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov er pr. 31.12.2016 opgjort således:

1000 DKK	Søjle I	Søjle II	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	I % af risikoeksponeringen
Kreditrisiko søjle I	525.246			6,4%
Kreditrisiko søjle II		196.233		2,4%
I alt			721.479	8,7%
Markedsrisiko søjle I	44.567			0,5%
Markedsrisiko søjle II		11.362		0,1%
I alt			55.929	0,7%
Operationel risiko søjle I	91.139			1,1%
Operationel risiko søjle II		0		0,0%
I alt			91.139	1,1%
Øvrige risici søjle I	11			0,0%
Øvrige risici søjle II		131.469		1,6%
Øvrige risici søjle II			131.480	1,6%
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag / solvensbehov	660.963	339.064	1.000.027	12,1%
Samlede risikoeksponeringer			8.262.043	

6. Kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for, at tab opstår, fordi bankens modparter – primært kunder – misligholder deres betalingsforpligtelser. Kreditrisiko kan desuden opstå i forbindelse med handel med finansielle instrumenter. Vedrørende eksponeringer med kunder i eksponeringsklasserne erhvervsvirksomheder og detailkunder i CRR, behandles rammer for finansielle kontrakter efter bankens normale kreditvurdering.

Politikker vedrørende wrong way og ratingafhængig sikkerhedsstillelse vurderes ikke at være relevante for Danske Anlægsbank A/S, da banken ikke anvender sådan sikkerhedsstillelse.

6.1. Kreditpolitik

Kreditpolitikken er besluttet af bankens bestyrelse og tager udgangspunkt i bankens til enhver tid gældende strategiplan og tilpasses løbende under hensyntagen til konjunkturudviklingen, gældende love og bekendtgørelser samt aktuelle vejledninger fra Finanstilsynet.

Målet med kreditpolitikken er overordnet at sikre, at udlån til kunder – med fradrag for omkostninger og tabsrisiko – giver et tilfredsstillende afkast af den kapital, udlånet lægger beslag på.

6.2. Styring, overvågning og rapportering

Der henvises til årsrapportens note 35.

6.3. Kapitalkrav kreditrisiko

Eksponeringer uden for handelsbeholdningen er fordelt på nedennævnte eksponeringsklasser.

Bruttoeksponeringer fordelt på eksponeringskategorier		
1000 DKK	2016	Gennemsnit
Centralregeringer eller centralbanker	747.657	570.081
Regionale eller lokale myndigheder	0	0
Institutter	497.376	546.005
Selskaber	3.098.046	2.832.979
Detail	5.832.794	5.647.832
Aktier	263.985	267.838
Misligholdelse	569.002	620.627
Sikret ved pant i fast ejendom	1.697.438	1.660.048
Andre poster	105.283	147.908
Kollektive invest. virksomheder (CUI)	73.565	52.488
Kreditrisiko i alt	12.885.146	12.345.805

Eksponeringer fordelt på brancher og eksponeringskategorier

1000 DKK	Central- regeringer eller central- banker	Institutter	Selska- ber	Detail	Sikret ved pant i fast ejendom	Mislig- holdelse	Aktier	Andre poster	Andele el. akt. i kollekt. invest. virk.
Landbrug, jagt og skovbrug	0	0	862.486	857.878	248.904	325.002	0	0	0
Industri og råstofindvinding	0	0	494.104	189.487	20.990	2.197	0	0	0
Energiforsyning	0	0	233.508	30.117	11.010	7.047	0	0	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	0	0	233.391	268.676	67.683	5.570	0	0	0
Handel	0	0	297.397	328.560	88.165	14.450	0	0	0
Transport, restaurations- og hotelvirksomhed	0	0	26.806	174.297	58.202	6.541	0	0	0
Information og kommunikation	0	0	198.632	42.117	9.421	878	21.247	0	0
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	747.657	497.376	168.215	99.492	15.853	8.690	198.236	105.283	73.565
Fast ejendom	0	0	372.815	257.421	150.462	108.162	44.502	0	0
Øvrige erhverv	0	0	99.984	388.385	81.099	10.633	0	0	0
Private	0	0	110.708	3.196.364	945.648	79.832	0	0	0
I alt	747.657	497.376	3.098.046	5.832.794	1.697.438	569.002	263.985	105.283	73.565

Eksponeringer fordelt på restløbetid

1000 Dkr.	Anfordring	Mindre end 3 måneder	3 måneder til 1 år	1 til 5 år	over 5 år	I alt
Centralregeringer eller centralbanker	153.657	594.000	0	0	0	747.657
Regionale eller lokale myndigheder	0	0	0	0	0	0
Institutter	497.345	0	0	0	31	497.376
Selskaber	1.536.903	144.860	113.038	1.040.015	263.230	3.098.046
Detail	3.503.105	122.278	256.084	1.436.405	514.922	5.832.794
Aktier	263.985	0	0	0	0	263.985
Misligholdelse	292.523	32.495	63.103	131.731	49.150	569.002
Sikret ved pant i fast ejendom	972.790	46.511	297.575	210.784	169.778	1.697.438
Andre poster	105.283	0	0	0	0	105.283
Andele el. akt. i koll. invest. virksomh.	73.565	0	0	0	0	73.565
Kreditrisiko i alt	7.399.156	940.144	729.800	2.818.935	997.111	12.885.146

Risikovægten øges for misligholdte engagementer. Det betragtes som misligholdelse fra låntagers side, hvis en af følgende begivenheder har fundet sted:

- Låntageren har i over 90 dage været i restance med en væsentlig gældsforpligtelse
- Långiver anser det for usandsynligt, at låntageren vil indfri alle sine gældsforpligtelser, uden at långiver griber til foranstaltninger, såsom at realisere en eventuel sikkerhed.

Den forøgede vægt på den usikrede eksponering ser således ud:

- 150 %, hvis der er nedskrevet mindre end 20 % af eksponeringen
- 100 %, hvis der er nedskrevet mere end 20 % af eksponeringen
- 100 % af eksponeringer med pant i fast ejendom, som efter nedskrivninger er sikret ved pant i fast ejendom.

I CRR er der indført en rabat for eksponeringer mod små og mellemstore virksomheder (SMV). Rabatten er implementeret ved, at virksomheden vægtede poster opgjort efter de normale regler, ganges med faktor 0,7619. SMV'er indgår i eksponeringskategorierne "Selskaber", "Detail" og "Sikret ved pant i fast ejendom".

SMV'er defineres som:

- Enhver virksomhed, uanset dens retlige form, der udøver en økonomisk aktivitet.
- SMV'en har en årlig omsætning på ikke over 50 mio. EUR.

SMV rabatten anvendes, når det samlede beløb, som SMV'en og koncernforbundne selskaber skylder instituttet, ikke overstiger 1,5 mio. EUR. Eksponeringen opgøres inklusiv eksponeringer ved misligholdelse, men eksklusiv udlån sikret ved pant i fast ejendom.

Risikoeksponering fordelt på eksponeringskategorier

1000 DKK	2016	8% kapitalkrav
Centralregeringer eller centralbanker	0	0
Regionale eller lokale myndigheder	146	12
Institutter	109.473	8.758
Selskaber	2.512.563	201.005
Detail	2.226.543	178.123
Sikret ved pant i fast ejendom	586.389	46.911
Misligholdelse	566.615	45.329
Aktier	410.974	32.878
Andre poster	79.308	6.345
Andele el. akt. i koll. invest. virksomh.	73.565	5.885
Kreditrisiko i alt	6.565.576	519.361

Banken anvender i overensstemmelse med reglerne i CRR finansielle sikkerheder og garantistillelser til afdækning af kreditrisikoen. Pr. 31. december 2016 udgør den fuldt justerede størrelse af sikkerhederne inden for hver enkelt eksponeringsklasse følgende fordelt på sikkerheder og garantier:

Justerede sikkerheder pr. eksponeringskategori

1000 DKK	Sikkerheder	Garantier
Centralregeringer eller centralbanker	0	0
Regionale eller lokale myndigheder	0	0
Institutter	2.337	0
Selskaber	33.766	23.358
Detail	127.868	565
Aktier	0	0
Misligholdelse	2.405	0
Sikret ved pant i fast ejendom	4.372	292
Andre poster	0	0
Andele el. akt. i koll. invest. virksomh.	0	0
Kreditrisiko i alt	170.748	24.215

6.4. Kreditrisiko og udvandringsrisiko

De regnskabsmæssige definitioner af misligholdte fordringer og værdiforringede fordringer samt beskrivelse af de anvendte metoder til fastansættelse af værdireguleringer fremgår af anvendt regnskabspraksis beskrevet i årsrapportens note 1.

Bevægelser på værdiforringede fordringer, som følge af værdireguleringer og nedskrivninger, fremgår af efterfølgende tabel:

1.000 DKK	Individuelle nedskrivninger/ hensættelser		Gruppevise nedskrivninger/ hensættelser
	Udlån	Garantier	Udlån
Nedskrivninger primo	1.225.398	17.425	24.107
Nedskrivninger i årets løb	209.868	7.217	18.989
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	137.494	8.590	9.102
Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	374.033	0	0
Andre bevægelser	2.747	0	-107
Nedskrivning ultimo	926.486	16.052	33.887
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle eller gruppevise nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	1.574.584	96.762	4.385.097

Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på betydende brancher fremgår af nedenstående tabel:

1.000 DKK	Udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget nedskrivning/hensættelse	Nedskrivninger	Årets driftsførte nedskrivninger og tab
Offentlige myndigheder			
Erhverv:			
Landbrug, jagt og skovbrug	779.702	455.662	87.581
Industri og råstofindvinding	18.742	16.255	-3.710
Energiforsyning	12.038	4.961	2.952
Bygge- og anlægsvirksomhed	28.829	19.701	1.464
Handel	69.395	41.070	-4.507
Transport, restaurations- og hotelvirksomhed	33.783	23.350	-289
Information og kommunikation	4.651	3.384	-942
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	9.261	7.670	-9.982
Fast ejendom	226.770	110.769	10.450
Øvrige erhverv	62.018	44.066	-17.584
Erhverv i alt	1.245.189	726.888	65.433
Private	329.395	248.732	-874
I alt	1.574.584	975.620	64.559

Et væsentligt element i bankens styring af kreditrisiko er at reducere risikoen på de enkelte engagementer ved at modtage sikkerheder i form af pant i en vifte af forskellige typer aktiver, såsom værdipapirer, pant i fast ejendom, virksomhedspant, pant i løsøre mv.

1000 Dkr.	Ikke værdiforringede fordringer			Værdiforringede fordringer		
	Ekspone- nering	Sikker- heder	Blanco	Ekspone- ring efter nedskriv- ning	Sikker- heder	Blanco
Offentlige myndigheder	0	0	0	0	0	0
Erhverv:						
Landbrug, jagt og skovbrug	1.406.754	738.271	642.855	323.636	280.148	43.488
Industri og råstofindvinding	194.297	129.115	69.288	2.543	2.506	37
Energiforsyning	237.453	144.888	47.119	7.047	7.047	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	420.520	186.678	160.879	10.079	9.184	895
Handel	509.284	317.723	123.688	27.865	27.021	844
Transport, restaurations- og hotelvirksomhed	176.043	118.687	49.728	10.069	6.653	3.416
Information og kommunikation	36.657	20.651	11.862	1.031	600	431
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	318.592	104.277	36.756	1.556	1.556	0
Fast ejendom	558.392	351.399	89.591	115.576	113.833	1.743
Øvrige erhverv	430.338	280.920	124.505	18.200	15.857	2.343
Erhverv i alt	4.288.330	2.392.609	1.356.271	517.602	464.405	53.197
Private	2.991.313	1.469.015	1.603.038	81.683	42.515	39.168
I alt	7.279.643	3.861.624	2.959.309	599.285	506.920	92.365

Der henvises til årsrapportens note 35 for yderligere oplysninger vedrørende krediteksponeringer og sikkerheder.

7. Modpartsrisiko

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en finansiel modpart misligholder sine forpligtelser i henhold til en indgået finansiel kontrakt. Herudover kan der opstå afviklingsrisici i forbindelse med indgåelse og afvikling af finansielle kontrakter, idet udveksling af hovedstole i forskellige valutaer ikke nødvendigvis sker på samme tid, eller at værdipapirer ikke modtages samtidig med betaling herfor.

Banken har i sin kreditpolitik regler for håndtering af modpartsrisiko. Brugen af afledte finansielle kontrakter er underlagt de almindelige bevillingsregler og kreditpolitik. Banken indgår desuden CSA-aftaler i forbindelse med indgåede ISDA-aftaler med finansielle modparter. De indgåede CSA-aftaler er med til at reducere kreditrisici for enten banken eller for finansielle modparter i relation til indgåede afledte finansielle instrumenter. Om det er banken eller den finansielle modpart, der opnår risikoafdækningen, er afhængig af markedsværdien på de pågældende afledte finansielle instrumenter.

Der er desuden indgået nettingaftaler med ikke-finansielle modparter med henblik på at reducere kreditrisikoen i relation til modpartsrisikoen.

I bankens bevillingsproces og i den almindelige kreditovervågning tages der højde for disse finansielle kontakter, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten. Banken foretager ikke risikoafdækning med kreditderivater (CDS'er) og har således hverken købt eller solgt risikoafdækningen inden for nogen produktgrupper.

Banken anvender markedsværdimetoden, som følger kravene i CRR-forordningens artikel 274. Ved metoden indgår hovedstolene af samtlige finansielle kontrakter, hvortil lægges summen af alle positive markedsværdier, hvorimod negative markedsværdier alene modregnes i forbindelse med nettingaftaler.

For at nå frem til et tal for den potentielle fremtidige krediteksponering multipliceres kontraktens fiktive værdi eller underliggende værdier med procentsatser, der er fastsat i CRR. Summen af de aktuelle genanskaffelsesomkostninger og de potentielle fremtidige krediteksponeringer udgør eksponeringsværdien.

1.000 DKK	Positiv dagsværdi af finansielle kontrakter	Den samlede eksponeringsværdi af modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetoden før risikovægtning
Modpart med risikovægt 0 %	550	566
Modpart med risikovægt 20 %	1.304	10.041
Modpart med risikovægt 35 %	875	950
Modpart med risikovægt 50 %	86.839	100.261
Modpart med risikovægt 75 %	8.955	10.352
Modpart med risikovægt 100 %	43.803	49.216
Modpart med risikovægt 150 %	18.875	21.785
I alt	161.201	193.171

I forbindelse med bankens fastsættelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov er der ikke afsat ekstra kapital til dækning af modpartsrisikoen, udover hvad der er indeholdt i kapitalgrundlagskravet på 8 %.

Kreditværdijusteringsrisikoen afspejler den aktuelle markedsværdi af modpartens kreditrisiko og beregnes på alle OTC-derivater hvor modparten er finansielle kunder.

CVA risiko (kreditværdijusteringsrisiko)

1.000 DKK	Risikoeksponering	8% kapitalkrav
Kreditværdijusteringsrisiko	142	11

8. Markedsrisiko

Ved markedsrisiko forstås risikoen for, at markedsværdien af aktiver og passiver ændrer sig, forårsaget af ændringer i markedsforhold. Banken henregner følgende typer af risici til markedsrisikoområdet: renterisici, valutarisici, aktierisici og andre risici på afledte finansielle instrumenter. Danske Andelskassers Bank påtager sig positioner dels gennem handel med kunder og finansielle modparter og dels ved placeringer som led i den løbende likviditetsstyring.

Herudover har banken en beholdning af såvel noterede som unoterede anlægsaktier i finansielle virksomheder, med hvem banken har et forretningsmæssigt samarbejde, og hvor banken har et strategisk mål med investeringen. For nærmere beskrivelse af værdiansættelsen, dagsværdihierarkier og følsomheder vedrørende disse aktier, henvises til årsrapporten 2016 note 33.

1.000 DKK	Aktier udenfor handelsbeholdningen
Dagsværdi primo	341.087
Køb i løbet af året	9.049
Salg i løbet af året	47.372
Realiseret gevinst/tab	-220
Urealiseret gevinst/tab	-32.676
Dagsværdi ultimo	269.868

Banken vil typisk løbende have åbne positioner i rente-, valuta- og aktieprodukter, hvor renterisiko er risikoen for tab som følger af ændringer i markedsrenterne, valutarisiko er risikoen for tab som følger af ændringer i valutakurserne, og aktierisiko er risikoen for tab som følger af ændringer i aktiekurserne.

Der henvises til årsrapportens noteoplysninger nr. 36 vedrørende renterisiko, valutarisiko, aktierisiko og følsomhedsanalyser.

8.1. Politik for markedsrisiko

Banken ønsker at blive opfattet som et full service institut, der udfører næsten alle typer af markedsrisikobehæftede forretninger, som normalt forekommer i mindre til mellemstore pengeinstitutter. Banken ønsker som hovedregel at indgå forretninger med danske modparter.

Bestyrelsen fastlægger de overordnede politikker og rammer for markedsrisici. Rammerne understøtter den overordnede risikovillighed og angiver de specifikke grænser for, hvor stor en risiko banken ønsker at påtage sig.

8.2. Styring, overvågning og rapportering af markedsrisiko

Den organisatoriske ansvarsfordeling på markedsrisikoområdet for så vidt angår risikotagning, afvikling, kontrol og rapportering er fastlagt i retningslinjerne fra bestyrelsen til direktionen og videregivne beføjelser. Retningslinjerne hviler på et princip om at skabe en klar organisatorisk ansvarsfordeling med den nødvendige og tilstrækkelige funktionsadskillelse, som sikrer en valid ledelsesrapportering, således at bestyrelsen til stadighed er opdateret om bankens væsentlige markedsrisici.

Bestyrelsen informeres en gang om måneden om bankens overordnede markedsrisiko, herunder i hvilket omfang de fastsatte grænser på markedsrisikoområdet er udnyttet såvel aktuelt som over tid, herunder om der har været overskridelse af grænserne.

8.3. Kapitalkrav markedsrisiko

Banken anvender standardmetoden i CRR ved opgørelse af kapitalkravet i handelsbeholdningen.

1000 DKK	Risikovægtede poster 2016	8 % kapitalkrav
Gældsinstrumenter	524.605	41.968
Aktier	12.267	981
Valutakursrisiko	20.216	1.617
Risikovægtede eksponeringer i alt	557.088	44.567

9. Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for, at bankens betalingsforpligtelser, på grund af et utilstrækkeligt likviditetsberedskab, ikke kan honoreres. Desuden er der risiko for tab i tilfælde af, at bankens fundingomkostninger stiger uforholdsmæssigt meget. Målet med bankens likviditetsstyring er således at sikre tilstrækkelig kort- og langfristet likviditet til rettidig honorering af bankens betalingsforpligtelser til rimelige finansieringsomkostninger.

Bankens ledelse har vedtaget en likviditetspolitik, der fastsætter bankens overordnede risikoprofil for likviditetsrisiko og fundingstruktur samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på likviditetsområdet med henblik på at understøtte bankens forretningsmodel.

Det er bankens overordnede målsætning at have følgende likviditetsmæssige opfyldelse/overdækning:

- LCR nøgletal på mindst 120 %
- Likviditetsoverdækning iflg. FiL § 152 på 100 %

9.2. Styring, overvågning og rapportering

Den organisatoriske ansvarsfordeling på likviditetsområdet for så vidt angår risikotagning, afvikling, kontrol og rapportering, fastlægges i retningslinjerne fra bestyrelsen til direktionen. Retningslinjerne hviler på et princip om at skabe en klar organisatorisk ansvarsfordeling med den nødvendige og tilstrækkelige funktionsadskillelse, som sikrer en valid ledelsesrapportering, sådan at bestyrelsen til stadighed er opdateret om bankens væsentligste likviditetsrisici.

Bestyrelsen modtager rapporteringer månedligt. Rapporteringen udarbejdes af økonomiafdelingen og/eller anden uafhængig enhed og ledsages af en konklusion om, hvorvidt likviditetspolitikken er overholdt, herunder om der har været overskridelse af grænserne.

10. Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risikoen for tab som følge af, at der sker ændringer i eksterne forhold eller begivenheder, som skader bankens image eller indtjening.

Danske Andelskassers Bank er særligt eksponeret mod dele af Danmark, der har oplevet en begrænset vækst de seneste år, og hvor det må vurderes, at væksten alene vil tiltage langsomt i de kommende år. Det er den del af Danmark, banken har opereret i siden bankens begyndelse, og det er et bevidst valg fortsat at have bankens primære fokus her. Banken er sig bevidst, at der er særlige risici knyttet hertil.

Banken styrer forretningsrisiko i overensstemmelse med styring og rapportering af operationel risiko jævnfør nedenstående.

11. Operationel risiko

Ved operationel risiko forstås risikoen for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive juridiske risici.

11.1. Politik for operationel risiko

Bestyrelsen har i sin politik for operationelle risici fastlagt bankens overordnede risikoprofil for operationelle risici, med henblik på at minimere tab og på at understøtte bankens forretningsmodel.

11.2. Styring, overvågning og rapportering af operationelle risici

Operationelle risici og tab som følge heraf kan begrænses, men ikke fjernes. Bankens operationelle risici skal begrænses under hensyntagen til de omkostninger, som er forbundet hermed.

Den fastlagte politik for operationelle risici er præciseret i bestyrelsens retningslinjer til direktionen, ligesom de nærmere retningslinjer er fastlagt i forretningsgangen for operationelle risici.

For at holde bankens operationelle risici på et acceptabelt niveau skal der være en klar organisatorisk ansvarsfordeling med den nødvendige og tilstrækkelige funktionsadskillelse.

Indberetning samt opsamling og opgørelse af operationelle hændelser, der har eller kan medføre tab, sker ved en eller flere udpegede organisatorisk(e) enhed(er), der udpeges af direktionen. Denne/disse enhed(er) er endvidere ansvarlige for, at der sker betryggende afrapportering på området.

11.3. Kapitalkrav operationel risiko

Banken anvender basisindikatormetoden til at opgøre solvensbehovet til den operationelle risiko

1.000 DKK	Risikoeksponering	8 % kapitalkrav
Operationel risiko	1.139.238	91.139

12. Gearingsrisici

Overdreven gearing udsætter banken for tab, hvis der indtræffer pludselige ændrede markedsforhold og overdrevne prisfald på aktiver. Overdreven gearing kan i sig selv forstærke sådanne markedsforhold, hvis flere institutter samtidig har behov for at nedbringe en høj gearing.

På nuværende tidspunkt er der ikke fastsat et lovkrav om en maksimal gearingsgrad, men beslutningen om en sådan afventes i EU-regi. Foreløbigt er der udmeldt et indikativt gearingskrav på 3 procentpoint, svarende til en maksimal gearing på 33 gange kernekapitalen.

12.1. Politik for gearingsrisici

Ved gearingsrisiko forstås et simpelt ikke-risikobaseret gearingskrav, der skal være bagstopper for bankens bruttoeksponering, og skal supplere CRR forordningens øvrige kapitalkrav, 8 % kravet og kravet til det tilstrækkelige kapitalgrundlag og individuelle solvensbehov.

Ved overdreven gearing forstås bankens sårbarhed som følge af gearing eller mulig gearing, som kan kræve uforudsete korrigerende foranstaltninger i bankens forretningsmodel, herunder nødsalg af aktiver, som vil kunne medføre tab eller justeringer i værdien af dets restende aktiver.

Bestyrelsen har fastlagt, at et passende gearingsmål på minimum 7 procent, hvilket er højere end den udmeldte indikative gearingsgrad på 3 procent.

12.2. Styling, overvågning og rapportering af gearingsgraden

Direktionen er ansvarlig for at følge udviklingen i bankens gearingsgrad og rapporterer minimum årligt til bestyrelsen, om udviklingen i gearingsgraden.

12.3. Oplysning om gearingsgrad

Pr. 31. december 2016 er gearingsgraden beregnet således:

	1.000 DKK	Gearingsgrad
Samlede eksponeringer til beregning	12.605.874	
Kernekapital med overgangsordning	1.299.957	10,3%
Kernekapital med fuld indfasning af CRR	1.299.957	10,3%

13. Behæftede aktiver

Danske Andelskassers Banks deltager i OTC-markedet i forbindelse med risikoafdækning af såvel egne som kunders positioner, hvor der foretages CSA-sikkerhedsstillelser. Desuden har banken sikrede transaktioner med finansielle modparter.

Oplysninger om bankens behæftede og ubehæftede aktiver:

1.000 DKK	Regnskabs- mæssig værdi af behæftede aktiver	Dagsværdi af behæftede aktiver	Regnskabs- mæssig værdi af ubehæfte- de aktiver	Dagsværdi af ubehæftede aktiver
Aktiver				
Aktiver	395.770	0	10.294.453	0
Aktieinstrumenter	0	0	369.939	369.939
Gældsinstrumenter	324.000	324.000	2.491.082	2.491.082
Andre aktiver	71.770	0	7.433.432	0

Oplysninger om modtaget sikkerhedsstillelse som er behæftet eller potentielt kan behæftes:

1.000 DKK	Dagsværdi af modtaget be- hæftet sikkerhedsstillelse eller egne gældsinstrumenter, der er udstedt	Dagsværdi af modtaget sikkerhedsstillelse eller egne gældsinstrumenter, der er udstedt og til rådighed for behæftelse
Modtaget		
Modtaget	0	0
Aktieinstrumenter	0	0
Gældsinstrumenter	0	0
Andre aktiver	0	0
Egne gældsinstrumenter, der er udstedt, bort- set fra egne covered bonds og ABS'er	0	0

Oplysninger om behæftede aktiver/modtaget sikkerhedsstillelse og tilknyttede forpligtelser:

1000 Dkr.	Modsvarende passiver, even- tuelforpligtelser eller udlånte værdipapirer	Aktiver, modtaget sikkerheds- stillelse og egne udstedte gældsinstrumenter, bortset fra behæftede covered bonds og ABS'er
Regnskabsmæssig værdi af udvalgte finansielle forpligtelser	171.878	0

14. Ledelsessystemer

Bankens bestyrelsesmedlemmer besidder ud over ledelsesposter i banken, et antal øvrige ledelsesposter. Disse fremgår af årsrapporten 2016 side 126-128.

I overensstemmelse med den finansielle lovgivning vurderer bestyrelsens nomineringsudvalg løbende og mindst en gang årligt, om dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring om bankens risici til at sikre en forsvarlig drift af banken. Bestyrelsens proces for udvælgelse af kandidater varetages af nomineringsudvalget, hvis opgaver er beskrevet på bankens hjemmeside samt i årsrapporten 2016 på side 124.

Bankens bestyrelse og nomineringsudvalg har i medfør af FiL § 70, stk. 1. nr. 4 vedtaget en politik for mangfoldighed. Det fremgår af denne, at banken ønsker en sammensætning i bestyrelsen ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde, særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskelle i faglighed, erhvervs erfaringer, køn og alder. Oplysninger om mangfoldighed er beskrevet i årsrapporten 2016 på side 119.

Banken har i medfør af FIL § 80 b, stk. 1. nedsat et risikoudvalg. Der har i 2016 været afholdt seks møder. Risikoudvalgets opgaver er beskrevet på bankens hjemmeside samt i årsrapporten 2016 på side [108].

15. Aflønningspolitik

15.1. Lønpolitik mv.

For oplysninger om lønpolitik og vederlagsudvalg henvises til hjemmesiden.

15.2. Kvantitative oplysninger om aflønning og fordeling af lønsum

Der henvises til årsrapporten 2016 [note 9].

16. Risikoerklæring og underskrift

Det er bestyrelsens vurdering, at Danske Andelskassers Banks risikostyring overholder de gældende regler og standarder, er passende og effektiv og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringssystemer er tilstrækkelige i forhold til bankens profil og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at beskrivelsen af Danske Andelskassers Banks overordnede risikoprofil i tilknytning til bankens forretningsstrategi, forretningsmodel og nøgletal giver et retvisende billede af bankens risikostyring, herunder af den vedtagne risikoprofil og risikovillighed.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi samt materiale og rapporter forelagt for bestyrelsen af direktionen, intern revision, den risikoansvarlige og complianceansvarlige, samt på grundlag af eventuelt yderligere indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

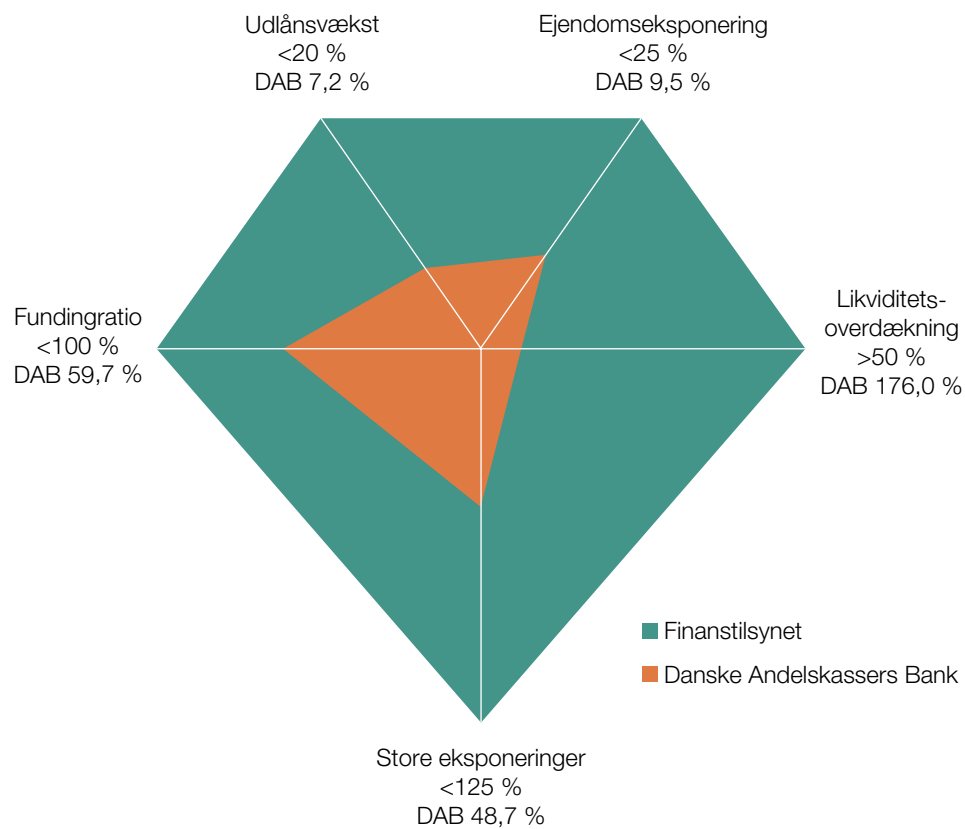
Bestyrelsens gennemgang af forretningsmodel og politikker viser, at de overordnede krav på de enkelte risikoområder på en hensigtsmæssig måde er afspejlet i politikker og specificerede grænser, at en gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser, at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og at det på den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder. De af bestyrelsen givne politikker og specificerede grænser vurderes ligeledes at være udformet på en sådan måde, at de er gennemsigtige og kontrollerbare.

Danske Andelskassers Banks forretningsstrategi er baseret på bankens vision og værdigrundlag om inden for sit lokalområde, at være en stærk, attraktiv og den foretrukne samarbejdspartner for private og små og mellemstore erhvervsvirksomheder. For at kunne dække alle kunders almindelige behov for finansielle forretninger og fungere som full-service pengeinstitut samarbejder banken med en række partnere om blandt andet realkredit-, investerings-, pensions og forsikringsprodukter.

Danske Andelskassers Bank ønsker en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen. Det er bankens målsætning, at den kapitalmæssige overdækning i forhold til det individuelt opgjorte kapitalkrav og solvensbehov skal udgøre mindst 2 %.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikoeksponering styres via fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i tilsynsdiamanten.

Nedenstående tabel viser dels de maksimale tilladte grænseværdier samt bankens aktuelle tal.

Bestyrelsen har dags dato behandlet og godkendt risikoreporten 2016.

Fremlagt og godkendt på bestyrelsesmødet den 27. februar 2017.

Bestyrelsen

Jakob Fastrup

Helle Okholm

Bent Andersen

Britta Rytter Eriksen

Britt Hauervig

Anette Holstein

Tommy Skov Kristensen

Lona Linding

Asger Pedersen

Klaus Moltesen Ravn

Poul Erik Weber

Bilag A. Henvisninger vedrørende oplysningsforpligtelser

Emne	Henvisning
Kapitalgrundlagsopgørelsen	Årsrapport 2016 note 29
Kreditrisiko	Årsrapport 2016 note 35
Definition af misligholdte og værdiforringede ordringer samt beskrivelse af anvendte metoder til fastsættelse af værdireguleringer	Årsrapport 2016 note 1
Krediteksponeringer og sikkerheder	Årsrapport 2016 note 35
Markedsrisiko	Årsrapport 2016 note 36
Oplysninger vedrørende ledelsesposter	Årsrapport 2016, side [112-115]
Oplysninger om mangfoldighed i bestyrelsen	Årsrapport 2016 side [108]
Oplysninger vedrørende bestyrelsens kompetencekrav	www.investor.andelskassen.dk Årsrapport 2016, side [107]
Oplysninger vedrørende aflønningspolitik	www.investor.andelskassen.dk
Oplysninger om risikoudvalg	www.investor.andelskassen.dk Årsrapport 2016 side 108
Hovedegenskaber vedrørende bankens udstedte kapitalinstrumenter	Årsrapport 2016 note 27
Anvendelsesområde – datterselskaber	Årsrapport 2016 note 18
Beskrivelse hybride kernekapitalinstrumenter	Årsrapport 2016 note 27
Kvantitative oplysninger om aflønninger og fordeling af lønsum	Årsrapport 2016 note 9

Bilag B. Oplysningerforpligtelser jf. CRR som ikke er relevante for Danske Andelskassers Bank

CRR artikel	Emne
449	Sicritiseringer
452	IRB metoder kreditrisiko
454	Avanceret metode operationel risiko
455	Interne modeller for markedsrisiko

Bilag C. Supplerende oplysninger om gearingsgraden

Afstemning mellem regnskabsmæssige aktiver og gearingsrelevante eksponeringer - oversigt

		Beløb
1	Samlede aktiver, jf. de offentliggjorte regnskaber	10.690.223
2	Justering for enheder, der er konsolideret med henblik på regnskabsførelse, men som ikke er omfattet af den lovbestemte konsolideringsramme	0
3	(Justering for omsætningsaktiver, der er opført på balancen i henhold til de gældende regnskabsregler, men er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429 stk. 13, i forordning (EU) nr. 575/2013)	0
4	Justering for afledte finansielle instrumenter	
5	Justering for værdipapirfinansieringstransaktioner (SFT'er)	
6	Justering for ikke-balanceførte poster (dvs. konvertering af ikke-balanceførte eksponeringer til kreditækvivalente beløb)	1.921.893
EU-6a	(justering for koncerninterne eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429 stk. 7 i forordning (EU) nr. 575/2013)	
EU-6b	(Justering for eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429 stk. 14 i forordning (EU) 575/2013)	
7	Andre justeringer	
8	Samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden	12.612.116

Oplysning om gearingsgrad

		Gearingsgradsrelevante eksponeringer jf. CRR
Balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater og SFT'er)		
1	Balanceførte poster (ekskl. derivater, SFT'er og omsætningsaktiver, men inkl. sikkerhedsstillelse)	10.530.262
2	(Værdien af aktiver fratrukket ved opgørelsen af kernekapital)	-69.817
3	Samlede balanceførte eksponeringer (bortset fra derivater, SFT'er og omsætningsaktiver (summen af række 1 og 2))	10.460.445
Derivateksponeringer		
4	Genanskaffelsesomkostninger i forbindelse med alle derivattransaktioner (dvs. fratrukket godkendt variationsmargin modtaget kontant)	159.961
5	Tillægsbeløb for potentiel fremtidig eksponering i forbindelse med alle derivattransaktioner (markedsværdimetoden)	29.669
EU-5a	Eksponering bestemt efter den oprindelige eksponeringsmetode	
6	Gross-up for sikkerhedsstillelse i forbindelse med derivatkontrakter, hvis fratrukket i de balanceførte aktiver i henhold til de gældende regnskabsregler	
7	(Fradrag af aktiver i form af fordringer for variationsmargin udbetalt kontant i forbindelse med derivattransaktioner)	
8	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearede handelseksponeringer)	
9	Justeret faktisk notionel værdi af solgte kreditderivater	
10	(Justerede faktiske notionelle værdijusteringer og fradrag af tillæg for solgte kreditderivater)	
11	Samlede derivateksponeringer (summen af række 4-10)	189.630
SFT-eksponeringer		
12	Bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er (uden netting), efter justering for regnskabsmæssige transaktioner vedrørende salg	
13	(kontantgæld og kontantfordringer (nettede beløb) hidrørende fra bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er)	
14	Eksponering mod modpartskreditrisiko for SFT-aktiver	

EU-14a	Undtagelse for SFT'er: Eksponering mod modpartskreditrisiko jf. artikel 429b stk. 4 og artikel 222 i forordning (EU) nr. 575/2013	
15	Eksponeringer i forbindelse med agenttransaktioner	
EU-15a	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearet SFT-eksponering)	
16	Samlede eksponeringer mod værdipapirfinansieringstransaktioner (summen af række 12-15a)	
Andre ikke-balanceførte eksponeringer		
17	Ikke-balanceførte eksponeringer til den notionelle bruttoværdi	4.938.546
18	(Justeringer for konvertering til kreditækvivalente beløb)	-3.016.653
19	Andre ikke-balanceførte eksponeringer (summen af række 17 og 18)	1.921.893
(Balanceførte og ikke-balanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429 stk. 7 og 14 i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)		
EU-19a	(Balanceførte og ikke-balanceførte koncerninterne eksponeringer (individuelt grundlag), som i overensstemmelse med artikel 429 stk. 7 i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)	
EU-19b	(Balanceførte og ikke-balanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429 stk. 14 i forordning (EU) 575/2013 ikke er medregnet)	
Kapitaleksponering og samlet eksponeringsmål		
20	Kernekapital	1.299.957
21	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden (summen af række 3, 11, 16, 19, EU-19a og EU-19b)	12.571.968
Gearingsgrad		
22	Gearingsgrad	10,3%
Valg af overgangsordninger og beløbsangivelse af omsætningsposter, der ikke længere indregnes		
EU-23	Valg af overgangsordninger for definition af kapitalmålet	
EU-24	Omsætningsposter, som i henhold til artikel 429 stk. 11 i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke længere indregnes	

Opdeling af balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer)

		Gearingsgradsrelevante eksponeringer jf. CRR
EU-1	Samlede balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer), nemlig:	10.530.262
EU-2	Eksponeringer i handelsbeholdningen	2.749.960
EU-3	Eksponeringer uden for handelsbeholdningen, nemlig	7.780.302
EU-4	Særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer	
EU-5	Eksponeringer, der behandles som eksponeringer mod stater	747.657
EU-6	Eksponeringer mod regionale myndigheder, multilaterale udviklingsbanker, internationale organisationer og offentlige enheder, der ikke behandles som stater	1.809
EU-7	Institutter	300.179
EU-8	Eksponeringer, for hvilke der er stillet sikkerhed i form af pant i fast ejendom	626.504
EU-9	Detaileksponeringer	3.023.528
EU-10	Selskaber	2.222.836
EU-11	Eksponeringer ved misligholdelse	473.528
EU-12	Ander eksponeringer (f.eks. aktieeksponeringer, securitiseringer og andre aktiver, der ikke er gældsforpligtelser)	384.261